

SOKSZOROSÍTÓ IPAR

A BUDAPESTI SOKSZOROSÍTÓK IPARTESTÜLETE HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN 10-ÉN ÉS 25-ÉN
BUDAPEST, 1944. AUGUSZTUS 25-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., SZEMÉLYNÖK-UTCA 16.
ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 7 P. TAGOK A LAPOT INGYEN KAPJÁK

Kisipar a haditermelés szolgálatában

Most, amidőn parancsoló szükséggé vált s a háborús gazdaságpolitikába hivatalos program lett a kézművesiparnak fokozott bevonása a haditermelésbe, úgy vélem nagyon üdvös iparunk szempontjából ezt a kérdést kissé közelebbről szemlélni.

Immár ötesztendő óta dúló világháború kezdetén sokan azt hitték, sőt az iparpolitika exponensei dogmaként állították fel azt a hamis elméletet, hogy a totális háborúban nincsen helye a kézműves iparnak, az önálló iparosoknak be kell olvadniuk a nagyobb teljesítményű gyáripari hadiüzemekbe. Ezt az állítást azonban már nálunk is megcáfolták a gyakorlati tapasztalatok, melyek szerint a kis- és középiparnak a haditermelés érdekében való mozgósítása teljes elismerésre méltó segítséget nyújt a légítámaszkodásokkal sújtott területeken pedig csaknem reá háruul a termelés oroszlanrészse.

Az új háborús gazdaságpolitika célkitűzése, hogy mindazt, amit a haditermelés szolgálatában nem feltétlenül nagy üzemben kell előállítani, azt egészséges decentralizációval kisebb műhelyekben kell gyártani. Ez a háborús ipari decentralizáció jelentős mértékben fokozza a hadiipar biztonságát és védelmét a bombatámadásokkal szemben s egyben még a kisebb iparokat is átmenti a béketermelésre.

Mindenki előtt ismeretes iparunk, majdnem kizárólagos azon tulajdonsága, hogy a kis- és nagyipar azonos termelési eszközökkel gépekkel dolgozik, s inkább a gépek mennyisége, az alkalmazottak száma és az üzemszervezés azok a tényezők, melyek különbséget tesznek nagy és kisipar között. Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy szakmánk igen kellemes helyzetben van a decentralizációt illetően s tulajdonképpen más tenni-valónk nem is volna, mint ezt az aránylag kedvező egyensúlyi helyzetet fen-

A sajtóellenőrzés egyes rendelkezéseinek módosítása

1. §. (1) Időszaki lap szerkesztője vagy kiadója minden hírt, cikket, vagy bármilyen más közleményt — a 2. §-ban foglalt rendelkezések kivételével — csak akkor nyomtathat ki, ha annak kinyomtatására a sajtótermék előállítására szerint illetékes kir. ügyészség, illetőleg az alábbi (2) bekezdésben megjelölt hatóság tagja engedélyt adott.

(2) A kir. ügyészség székhelyén kívül előállított sajtótermék kinyomtatásának engedélyezése a kir. ügyészség vezetője által kirendelt ügyészségi tag (ügyészségi megbízott), vagy a rendőrhatalóságnak a kir. ügyészség által arra felhatalmazott tagja jogosult.

2. §. (1) A Magyar Távirati Iroda és a Magyar Országos Tudósító által az időszaki lapokhoz eljuttatott hírfanyagot sajtóellenőrzés céljából bemutatni nem kell az esetben, ha az időszaki lap a közleményt teljes terjedelemben változatlanul, vagy a hivatalos közlésnek megfelelően kivonatban teszi közzé és a „Magyar Távirati Iroda (illetve a Magyar Országos Tudósító) jelenti:”, vagy az „MTI (ill. MOT) jelenti:” jelzéssel a közlemény elején, illetve „MTI” vagy „MOT” jelzéssel a közlemény végén feltünteti, hogy a közleményt a Magyar Távirati Irodától, illetőleg a Magyar Országos Tudósítótól vette át.

(2) A politikai napilapok, valamint a hétfőn reggel megjelenő politikai hetilapok (ügynevezett héfői lapok) első oldalának címfeliratait és közleményeit, még ha az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés alá esnek is, csak akkor szabad kinyomtatni, ha annak kinyomtatására az 1. §-ban kijelölt hatóság engedélyt adott. A sajtóellenőrzésre benyújtott kéziraton vagy kefélynyomaton a felső bal sarokban feltűnő módon „Első oldal közlemény” jelzést kell alkalmazni.

3. §. Az 1939: II. tc. 198. §-a értelmében vétséget követ el az, aki akár szándékosan, akár gondatlanságból olyan sajtóterméket nyomtat ki, terjeszt vagy terjesztet, amelynek kinyomtatására a hatóság (1. §) engedélyt nem adott, vagy amelynek terjesztését a hatóság megtiltotta.

(2) Aki a rendelet 2. §-ában foglalt rendelkezéseket megszegi vagy kijátsza, megszegésében vagy kijátszásában közreműködik, amennyiben cselekménye súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1939: II. tc. 212. §-a értelmében két hónapig, háború idején hat hónapig terjedő elzárással büntetendő. A pénzbüntetés tekintetében az 1928: X. törvénycikk rendelkezései irányadók, a pénzbüntetés legmagasabb összege nyolcezer pengő.

(3) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a m. kir. rendőrség működésének területén pedig a m. kir. rendőrségnek hatáskörébe tartozik. Az 1929: XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés szempontjából szakminiszternek a m. kir. miniszterelnököt kell tekinteni.

Ez a rendelet 1944. augusztus hó 18. napján lépett hatályba.

Külföldimádók

Nemrégiben cikk jelent meg egyik iparosújságban, amelyben annak írója azzal a meglepetésszerű vallomással szolgált, hogy „általánosságban nem szereti a külföldet járt embereket”, annak ellenére, hogy maga is „szép darab földet bejárt”; mégsem szereti az idegenben járt magyarokat, mert azok rendszerint mindig külföldi példákra hivatkoznak és „bármiről beszélnek, mindig csak az jön ki a végén, hogy csak az a helyes, amit itt vagy ott láttak és akkor nincs más kötelességünk, mint lóhalálában leutánozni a külföldi példát és akkor azután egyik percről a másikra nyakig ülünk a földi paradicsomban.”

Kicsit meglepett az egyébként egészen komoly iparoslap véleménye a külföldet járt emberekről és néhány percre arra gondoltam, hogy talán életem legfelelegesebb dolgát akkor cselekedtem, amikor itthagymag csapot-papot és nyakamba vettem Európát. Szolgáljon azonban mentségemül, hogy akkor még nem tudtam, milyen hiábavaló munkára vállalkoztam, hiszen annakidején nem akadt senki, aki felokosított volna utam értelmetlenségéről és meggyőzött volna arról, hogy sokkal helyesebben cselekszem, ha itthon maradok.

De hát élt bennem az a botor gondolat, hogy eljussak külföldre, idegen országba, idegen emberek közé, akik nemcsak szervezetségünkél fogva vonzottak, hanem főként ipari tudásuknál fogva. Előttém lebegett a nyomdászat nagy úttörőjének: Gutenberg Jánosnak, König Frigyesnek szülőföldje, akiknek bölcsője abban az országban ringott, ahol szép foglalkozásunk legnagyobb fejlődését érte el. Ide szerettem volna eljutni legegyszerűbben is, elcsipegetni valamiképp abból a gazdag szakmai kincsesházából, amely oly bőségben ontotta szebbnél-szebb termékeit. Vonzott ide a régi jó idők vándornomdásza is, aki évszázadok óta ide igyekezett, hogy szakismeretét kibővítse, elmélyítse és olyan technikákkal, szakmai ízléssel gyarapítsa, amelyre otthon egyébként kevesebb lehetősége nyílt volna. Pillanatra sem jutott eszembe, hogy ez a nagy vágyakozás mennyire felesleges és célszerűtlen.

Ezenkívül a szakmai tudás kielégítetlen vágya arra is ösztökélt, hogy megtudjam, vajon miképpen dolgoznak a párizsi és velencei betűszedők, vagy a berlini és a kopenhágai gépmesterek. Mi újat és előnyösöt lehet elsajátítani a szakmai színvonal emelése tekintetében, milyen új technikai eszközök és szokások honosodtak meg, amelyeknek itthoni alkalmazása talán gazdagodást jelentene a magyar nyomdaipar számára is.

Valahogy mindig úgy éreztük, hogy a nyomdásznak is holtig kell tanulnia, mint a jó papnak. A gyakorlati élet szinte napról-napra újabb feladatok elé állítja a könyvnyomatót, működési skálája mind szélesebb lesz és ehhez képest szakismereteinek is mindjobban bővülnie kell. Miután pedig nagyobb országokban a szakmai fejlődésnek természetszerűleg mindig nagyobb a lehetősége, szívesen vettük igénybe a külföld útmutatását és irányjelző befolyását. Gondoljunk csak arra, hol állana manapság a nyomdászat, ha annak művelői itt bent az országban elszigetelten minden kívülről jövő friss áramlattól élnének és művelnék az ipart azonmód, ahogy azt a régi magyar tipográfusok örökölték hagyományokból. Elzárva minden gépi fejlődéstől, minden technikai újítástól, művészeti törekvéstől.

Lehetetlen helyzet volna. Amikor a nyomdászat mai fejlettségét és művészi színvonalát úgyszólván kizárólag a külföldnek köszönheti, amikor még nem olyan régen a magyar nyomdász életéhez a külföldi vándorút éppen úgy hozzátartozott, mint az élethez a levegő, érthető és nagyon természetes, ha itthoni munkája során sokszor kellett külföldi példákra hivatkozni. Ezt azonban nem hivalkodásból tette, hanem szakszerűségéből, az érekebb technikai fogások és újszerű meglátások elsajátítása érdekében, amit lóhalálában leutánozni nem volt bűn, hanem inkább érény.

Világszerte a nyomdászközületek munkaprogramjában a szakmai tanításra, továbbképzésre nagy súlyt helyeznek, de nálunk sem mulasztanak el semmiféle alkalmat, hogy mentől alaposabb szakképzést nyújtsanak. Ez a sok esztendőn át való áldozatos munka a külföldi eredmények továbbfejlesztése révén döntő módon járult hozzá ahhoz, hogy a magyar nyomdaipar az első helyre küzdötte fel magát. Ebben pedig a külföldi tapasztalatszerzésnek óriási szerepe volt.

tartani. A 11.000/1944. M. E. sz. rendelet a zsidó nyomdák leállításával mindenre megváltoztatta, illetőleg erősen a nagy üzemek oldalára nyomta le a mérleget, de a kormányzat egyes üzemekhez kirendelt vállalati vezetők felügyelete mellett létrehozta több ilyen üzem újbóli megindulását. Mindenesetre a nyomdaipar még a mai megoszlásában is kedvező helyzetben van, a háborús károsodási kockázatot illetően azáltal, hogy a gépek még a lezárt nyomdáknak a város minden részén szétszórtan helyezkednek el.

Tennivalónk tehát az volna, hogy a lezárt üzemeket a jelentkező termelési szükségletekhez mérten különösen akkor, ha egyes üzemek a bombázások következtében kiesnek, valamilyen formában újból munkába állítsuk.

Nyelvészeti apróságok

Irodalmunk magyartalanságaival lépten-nyomon találkozunk. Minthogy a nyomdászat alappillért a helyesírás és helyes magyarság képezi, talán nem lesz érdektelen, ha egyik nyelvvelő folyóiratunkból néhány példát leközlünk, hogy a tanulságokat gyakorlati munkánk során értékesíthessük.

„Olyan honvágy fog el, hogy majdnem elsírom magamat.” Szokatlan, helyesen: majdnem sírva *fakadok*.

„Figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy a rendet *tartsa fenn*” (egy törvényszéki elnök mondása). A rendet a rendőrség *tartja fenn*, a közönség *megtartja*.

„Az Yssel-tónak vidékén hatalmas szünnyogjárvány lépett fel.” Helyesen: szünnyogjárvány (mint sáskajárvány stb.). A *járvány*-t betegségekről szoktuk mondani.

„Csak a sokezer adat összevetése után sikerült egy-egy ilyen ösvilági állatnak *kilétét* és egykori méreteit megállapítani.” Megdöbbentő nyelvérzéknelküliség! Helyesen: *miféleségét* vagy *mifajta voltát*.

„Több lövest *küldtek* utána, szerencsére azonban egy golyó sem talált.” Kirívó szóhasználat. Helyesen: *sütöttek el*.

„*Megtalálták* az egérrák szérumát.” Mintha bizony elveszett volna és aztán találták meg. Helyesen: *fölfedezték*.

„Az irodalom is fölismeri... azokat az eszközöket és formákat, amelyekre céljai megvalósítása miatt szüksége van.” Helyesen: *végezt*.

„Politikai hír, amelyből egy szó *nem igaz*.” (B. H. 1935 X/11.) Minthogy a tagadó szó előtt *egy* szó hangsúlyos, *sem* volna helyén való.

BREHMER

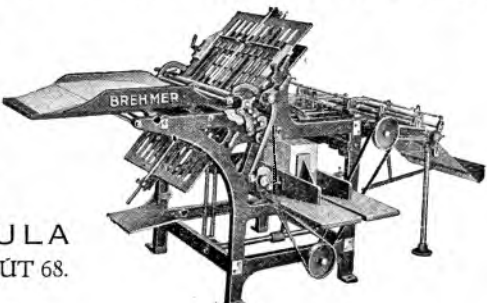
HAJTOGATÓGÉPEK

félautomata és teljesen automatikus kivitelben készülnek.

Késnélküli, valamint kombinált táskaújsok, percenkénti 100 m papírsebességig.

Kérjen ajánlatot a magyarországi képviselőtől:

KAUFMANN GYULA
BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 68.
Telefon: 421-736.

BRAUN TESTVÉREK

BUDAPEST, VI., IZABELLA-UTCA 70.
TELEFON: 312-782.

Elvállalunk minden e szakmába vágó összes stereotypiai és galvanoplasztikai munkákat. Vidéki megrendelések soronkívül, utánvétellel eszközölköttek.

GYORS ÉS PONTOS KISZOLGALÁS.
TÖMÖNTÖDE · GALVANOPLASZTIKA

Pályaismertető füzetet

küldött be az elmúlt napokban a Budapest Székesfőváros Házinyomdája. A hűszordalas kis füzet korunk egyik legégetőbb kérdését tárgyalja: a pályaválasztás súlyos problémáját. Ezt a nehéz és felelősségteljes munkát, amely az ifjú egész életére döntően kihat, a Székesfővárosi Pályaválasztási Tanácsadó és Képességvizsgáló Intézet vállalta magára, értékes felvilágosításokat nyújtva a nyomdászpálya iránt érdeklődőknek.

A kis füzet megkönnyíteni kívánja a szülők és ifjak pályaválasztási gondját, amikor röviden, de szakszerűen ismerteti a nyomdászpálya szépségeit, iparművészeti törekvéseit. Végigvezet a kézi- és gépszedésen keresztül, a gépmester nyomtatási teendőin; majd a betűöntés, klisékészítés könyvnyomtatás munkáit ismerteti az ipar iránt érdeklődők szemüvegén keresztül. A rendkívül hasznos és pályaválasztó ifjú előtt nagy értékkel bíró leírás után kiter még a nyomdai iparágakban szerződött különféle tanoncágazatokra, a szerződés megkötésének feltételeire: előképzettség, tanoncidő, munkabér és a nyomdászpályán való boldogulás fontos kérdéseire.

Ez a kis füzet a nyomdászat sokféle ágazat iparának gazdag bokrétját kínálja a pályaválasztónak, amelyből kiválaszthatja magának azt, amely nemcsak jövő életének egyedül megélhetését jelenti, hanem ennél többet: hivatását is.

A kitűnően megírt ismertető füzetet a Székesfővárosi Házinyomda tipografizálta megfelelő gondossággal és ötletességgel. Így az első oldalon lévő Gutenberg-fej ólommet-szete, továbbá a pontokból és ólomléniakból szedett szedőszekrény és a hasonlóképpen tiszta nyomdai anyagból szedett szedővas igazi mesterszedői munka. De az ábrákon kívül két egykori fametszet és 12 autotípia egészíti ki a korszerű pályaválasztási füzetet. A képek kitűnően szemléltetik a nyomdaiparban használt gépeket, egyeseket működés közben. A nyomás kifogástalan, de a füzet tökéletes kiállítását némiképp lerontja az a körülmény, hogy az egyes képek nem elég élesek, ami talán a raszter helytelen megválasztásával magyarázható.

A boríték chamois-színű papírján szürke elmosódott szélű alapnyomat bizonyos antik jellegű kölcsönöz, amit jelentősen fokoz a Gutenberg idejéből való fametszet.

A pompás kis füzet méltóan sorakozik az ízlés és szép magyar nyomtatványok közé.

Új postabélyeg. A m. kir. kereskedelem-és közlekedésügyi miniszter 1944. évi augusztus hó 1-én újrászta 20, 24, 30, 50, 70 és 80 filléres címlettű, általános forgalmú postabélyegeket bocsátott forgalomba. A bélyegek 1944. évi augusztus hó 1-étől bárhova szóló postai küldemények bérmentésére használhatók fel.

Kő- és könyvnyomdai festékek

LUTZ

FESTÉKGYÁR RT.

BUDAPEST, XIV.,
ÓRNAGY-UTCA 4.

TELEFON: *297—229.

Városi lerakat:
VI., Vörösmarty-utca 25

Éppen ezért a külföldet járt embert tisztelet illeti meg. Hiszen tőle tanultuk meg foglalkozásunkat megbecsülni és igazán megszeretni. A külföldet járt magyarok mindenkoron azok a munkás emberek voltak, akik szorgalmas méhek módjára gyűjtögettek a szakmai tudás mézét az itthoniak számára. Az ő tevékenységük, fáradozásuk és sokszor szenvedésük árán gazdagodott, fejlődött a magyar ipar. Amikor ilyen roppant nagy haszon származott évszázados tevékenységükből, nem illik lekicsinyölő, maliciózus megállapításokkal illetni, még akkor sem, ha esetleg akad közöttük véletlenül külföld-imádó is. Gyarló emberek vagyunk és néha meg-esisik, hogy a józanabb, a komolyabb része is túlzásba esik, amit semmiképpen sem szabad az összesség számlájára írni.

Mi tehát továbbra is tisztelni és becsülni fogjuk a külföldet járt magyart, mert úgy érezzük, hogy a jövőben továbbra is ők lesznek szakmánk technikai és művészi továbbépítői.

Z. Gy.

Képek Nagy Kelet-Ázsia nyomdaiparáról

Azon a napon, amikor az amerikai-japán háború kitört, Japánban erős nemzeti akaratot hirdető törvény jelent meg, amely megtiltotta idegen nyomdatulajdonosok működését Japán nemzeti területén. E rendelkezés következtében mintegy 45 nagyobb nyomdávállalattól megvonták a működési engedélyt és ezáltal az amerikai nyomdaüzemek közel 50%-a a japán városi nyomda vezetése alá került. Megjegyzendő, hogy már e rendelkezés életbeléptetése előtt is igen szóróványosan akad olyan japán, aki külföldi nyomdában megjelenő lapoknak dolgozott, annak ellenére, hogy azok Japán kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekét szolgálták.

Későbbi rendelkezések életbeléptetésével megszüntették a nem japán nyomdászemélyzet, jelesül a korrektorok és művezetők működését. Thaiföldre és a nemzeti kormány területéhez tartozó Peking városára is kiterjesztették ezeket a rendelkezéseket és 1944 január 1-től kezdve az érdekelt államokon kívül a Fülöp-szigeti szabad városokban csak bizonyos százalékban dolgozhatnak idegenek japán nyomdáiban. Ezáltal közel 850 idegen került ki japán nyomdákba. Korea ebben a tekintetben kivételt képez, minthogy a nyomdaiparban ott túlnyomórészt kínai szakemberek dolgoznak és emiatt ezen rendelkezések életbeléptetését három esztendőre fel kellett függeszteni. Ma a nemzeti munkásokból 85%, a külföldi honosokból pedig 15% beállítását engedik meg, de ebből a mostani viszonyok mellett csak 7:95 arányban használják fel az idegeneket.

Ezzel a rendelkezéssel egyidőben Japán nyomdaiparában különféle ifjúságvédelmi szabályzatok léptek életbe, amit a fiatalságnak a pálya iránt való fokozottabb érdeklődése hívott életre. Így a 14—18 éves tanoncok napi 8 órás munkaidő keretében dolgoznak és hetenként legfeljebb háromszor engedik meg, hogy napi 10 órát dolgozhasanak. Egész esztendőben a technikai személyzet különórának száma 129-at, a tanoncok különórának száma pedig 200-at nem haladhatja meg.

Egészségügyi szempontból is figyelemreméltó intézkedéseket léptettek életbe azzal, hogy Japánban minden könyvnyomtatót 25 esztendő koráig rendszeres orvosi vizsgálatnak vetnek alá, ami kétségtelenül jótékony hatással van a nyomdaiparban dolgozók egészségi állapotára. Ez a rendelkezés kiterjed minden tanoncra, továbbá a 12—25 év közötti alkalmazottakra és egészségügyi ellenőrzést gyakorol mindazokra a dolgozókra, akik statisztikailag és szakmailag az illetékes helyi egyesülethez tartoznak. A nyomdák három esztendőre veszik fel a tanoncokat és segédmunkásokat, miáltal az erősen foglalkoztatott japán nyomdaipar 12 hónapon keresztül kerekén 2200 ifjúmunkással szaporodott.

Szindikátusi határozattal 1944 április 14-ike óta a nyomdai munkások és alkalmazottak szabadságidejét is szabályozták. Eszerint harminc éves korig minden dolgozó a vasár- és ünnepnapokon kívül évenként legalább 18 napi szabadságra tarthat igényt, amelyből az első esztendő betöltése után 6 nap jár stb. Azoknak az alkalmazottaknak, akik 10 esztendőnél hosszabb ideig állottak ugyanazon üzem alkalmazásában, évi 45 munkanapra emelkedik szabadságidejük, és igényt tarthatnak a szakmai szindikátus 1943 dec. 1. óta életbeléptetett és havi 250 yenig terjedő szabadságpénz juttatására. De a szabadságidő hasznos eltöltéséről is gondoskodik a japán szabadságidőmozgalmi egyesület, amely 5.5 millió yen alapítékával minden újság-, papir- és nyomdaüzemi alkalmazottnak rendelkezésére áll. Ezzel az újszerű szociális gondozottsággal a japán nyomdai munkásság helyzete lényegesen megjavult.

MECHANIKUS KRÉTA-RELIEF-EGYENGETÉS

NÉGYFÉLE VASTAGSÁGBAN EGYOLDALAS FÓLIÁK:

1. számú vast.: nagyon vékony.
2. számú vastagság: vékony.
3. számú vast.: normális vast.
4. számú vastagság: vastag

GUTENBERG HAUS GEBR. GEEL.
Magyarországi képviselő:
MOLKENTHIN GUSZTÁV
BUDAPEST
II., SZILÁGYI DEZSŐ-TÉR 4.
TELEFON: 352-914.

Ami a japán nyomdák eladását, berendezésének más üzemekbe való átszállítását illeti, azt a nyomdaipari gazdasági szakcsoport intézi. 1941 december 8-án — tehát a háború kitörése — óta 1944 április 1-ig mindössze 14 nyomdat adtak el, illetve bízták idegen vezetésre és az ügyletek lebonyolításához hathónapos ellenőrzési időt állapítottak meg, mely idő alatt az üzem felállítását és kapacitásának teljes kihasználását megkövetelték. Ezt a rendelkezést egyébként Koreán kívül valamennyi japán megszállás alá tartozó területre kiterjesztették és lehetővé tették azoknak a külföldi honos nyomdai szakembereknek, akik lakhelyüket a háború végéig nem változtatják, hogy ezeken a területeken dolgozhassanak. E szerint a korábbi Holland-India területén 720 személy, köztük 200 nő talált a nyomdaiparban elhelyezkedést és megélhetést. Thaiföldön 1944 március 4-én újabb rendelettel szabályozták a dolgozók arányszámának kérdését. Külföldi a nyomdaiparban 15:85 arányban foglalkoztatható és ezáltal a háború tartamára az idegen honos szakmunkások és egyéb nyomdai alkalmazottak kivételes elbánásban részesülnek. Megemlítésre érdemes még, hogy Thaiföldön ez év február 3-án nyomdaipari vizsgálóbizottságot létesítettek, amelynek az a főfeladata, hogy a munkateljesítés biztonságát és a szakmunkások egészségügyét a nyomdaüzemekben biztosítsa.

Majdnem ezzel a rendelkezéssel egyidőben, pontosan 1943 december 15-én, január 4-én és 31-én rendelet jelent meg a nyomdai munkások és alkalmazottak szakképzésének továbbfejlesztéséről. Ezt követte a Fülöp-szigeteken megjelenő rendelkezés életbeléptetése, amely az ottani nyomdai munkások általános szakmai továbbképzését tűzte ki célul. Ennek keretében az a kívánalom merült fel, hogy egyazon nyomdaüzemben dolgozó szakmunkások lehetőleg különböző munkahelyeken nyerjenek beosztást. Speciális munkákban való egyoldalú jártasság, vagy különleges munkákban való alapos gyakorlat követelésére nem szabad súlyt helyezni, fontosabb inkább az egymásba kapcsolódó munkafolyamatok terén való jártasság, az általános ügyesség kiművelése. Ez a felfogás érvényesül egyébként Nagy-Ázsia azon területeinek nyomdáiban is, amelyek Japán megszállás alatt vannak.

A rangooni japán kulturális és ipari felügyelőkamara Burmában április óta hasonló tevékenységet fejt ki az ősi nyomdaipar erőteljes felvirágoztatása érdekében. Burma régi és új nyomdaipara a nemzeti alapokra való helyezkedés útján esztendője óta sajátos jellegűt öltött és ennek kialakításában sok olyan burmai szakmunkás tevékenykedik, amelyik továbbképzésének alapjait jórészt a japánoktól szerezte. Ideális célkitűzéseik közé tartozik a nyomdaipar felszabeditása minden idegen befolyástól, aminek érdekében szaktanfolyamok létesítésével lehetőséget nyújtanak a tanulásra, szakmai ismeretek kibővítésére, hogy a közeljövőben ne csak mint alkalmazottak, hanem mint önálló iparosok is érvényesülhessenek. Bár ezek távolabbi célok, mégis a keletázsiai nyomdaipar jövőjének természetes fejlődése ezt szükségszerűen megköveteli.

Nemzeti Kína, Japán, Thaiföld és Burma papírkészletének felhasználását április 1-e óta törvény szabályozza. A nagykeletázsiai államok papírhiányosságuknak kielégítésére tartalek áll rendelkezésre, mely az előző évi fogyasztást 5%-kal meghaladja és ezt a mennyiséget a kínai arányában bocsátják a nyomdák rendelkezésére.

Mostanában olyan tanácsadó-irodát állítottak fel, melynek az a rendeltetése, hogy megállapított szakmai kulcs szerint a japáni és nemzeti-kínai nyomdákat részben szakszerű tanácsokkal, részben megrendelésekkel ellássák. Célja ennek a nagy- és kisnyomdák közötti egyenlőtlen munkabeosztás kiküszöbölése és főként az, hogy elővigyázatos intézkedésekkel elősegítsék. Kelet-Ázsia nyomdaiparának egészséges bekapcsolódását a nemzetgazdasági életbe. Remélik, hogy ezzel az új intézkedéssel megjavul Kelet-Ázsia nyomdaipari színvonala és nagyobb kilátásokkal tekinthetnek majd az eljövendő szebb jövő felé.

HOHLBAUM FERENC

BUDAPEST, VI., DESSEWFFY-UTCA 37.
TAVIRATI CÍM — TELEGRAMM-ADRÉSSE: PERFECTA BUDAPEST.

TELEFON:
120—961.

K É P V I S E L E T E I M :

ROCKSTROH-WERKE A. G., Heidenau, nyomdagépek.
E. T. GLEITSMANN, Dresden, nyomdafestékek.
G. W. BERGNER, Berlin, „Druckbestäuber” nyomtatványszárító-készülék.
JOHNE-WERK, Bautzen, gyorsvágógépek.
HERFURTH & HEYDEN, Leipzig, drótfűzőgépek.
A. GUTBERLET & CO., Leipzig, cérnafűző-, összehordó- és hajtógatógépek.
NEIPA-WERK, Wurzen, dobozgyári gépek.
WILHELM KERREN, Düsseldorf, papírgyűrűgépek és összehordóasztalok.
MICHAEL HÖRAUF, Düsseldorf, distributeur- és szalvétakészítőgépek.

Gyártmányaim: Számozógépek, perforálógépek, könyvkötőprések, papírlémez-ollók, könyvhátgömbölyítőgépek, riccelőgépek, anilin szalag- és hengerpapírnyomógépek.

Speciális fűző-, számozó- és perforáló gépjavitóüzem. ::: Nagy raktár könyvkötészeti, dobozgyári és egyéb papíripari gépekből.

Hírek

Halálozás. Serfőző László, a Forrás Nyomdai Müintézet és Kiadóvállalat Rt. ügyvezető igazgatója f. hó 16-án hirtelen elhunyt. Elhunyt kartársunkkal kiváló férfiút, lelkiismeretes szakembert veszített a magyar nyomdaipar. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Házasság. Gál Magda polg. iskolai tanár-nő, Gál Jenő nyomdatulajdonos és neje Polgár Mária leánya és Angyal Károly középiskolai tanár, Angyal Sándor ny. Máv-főintéző és neje Bodó Mária fia f. évi augusztus hó 11-én a terézvárosi plébánia templomban házasságot kötöttek.

Magyarország Főméltóságú Kormányzója 1944 augusztus 12-én kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar kir. honvédelmi miniszter előterjesztésére a honvédelem érdekében kiváló buzgalommal és áldozatkészséggel teljesített hasznos szakmai munkásságukért a Polgári Honvédelmi Bronz Érdemkeresztet adományozta: Pál Gyula osztályvezetőnek, Kalocsay Imre csoportvezetőnek, Kolouratnik Vilma tisztviselőnek, Talabér Ferenc művezetőnek, Szabó Zsigmond főgépmeisternek, id. Schultz Alajos gépmeisternek, Friedl Károly maratónak és Zwirn Ferenc könyvkötősegédnek (Athenaenum); Czolner László üzemvezetőnek és Samu Nagy Miklós gépszedőnek (Centrum); Szeif Péter Henrik főtisztviselőnek és id. Oroszi Rezső művezetőnek; Rätz Nándor főraktárnoknak (Légrády); Surinya Béla osztályvezetőnek, Földesi András és Szilágyi Ferenc helyettes művezetőknél, Balázs Gábor segédmunkásnak és Gazdag Lászlóné Hajós Janka számlálósnak (Allami nyomda); Korbély Károly üzemvezetőnek és Schönfelder Ede gépmeisternek (Piatnik Nándor és Fiai Kft.); Szeif Erzsébet könyvelőnek, Tóth Lajos művezetőnek és Leithener Rudolf betűöntőnek (Révai); Mándy Ferenc üzemfelügyelőnek, Révai Dezső műhelyfőnöknek, Ganesch György művezetőnek és Ágoston Imre gépmeisternek (Rigler); Német Ödön üzemvezetőnek (Samum-Altesse).

A sajtóügyek m. kir. kormánybiztosa a Budapesti Közlöny augusztus 13-tól augusztus 25-ig a következő vállalat részére adott működési engedélyt: Hacker Dezső komáromi nyomdavállalatnak (vállalati vezető: Czike Pál) szeptember 15-ig.

T Y P O

GRAFIKAI ÉS KERESKEDELMI K.F.T.

Könyvkötészeti és dobozgyári összes anyagok, vásznak, műbőrök, szürke, fehér és barna lemezek állandóan raktáron.

NEBIOLO BETŰÖNTŐDE

magyarországi képviselő

BETŰK ÉS RÉZLÉNIÁK

és gyakorlatias kivitelben, elsőrendű technológiával.

TELEFON: 118-982. BUDAPEST, V., Ó-UTCA 4.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
dr. Váradi Oláh László.

Kiadja a Budapesti Sokszorosítók Ipartestülete, Budapest
Telefon: 114-907, 115-957.

Tipográfiai Müintézet (F.: Mareth J.) Báthory-u. 18.

MAGYAR NYOMDÁSZ TÁRSASÁG

Hungarian Society of Printers

A kiadvány a Magyar Nyomdász Társaság által létrehozott

KÖNYVDIGITALIZÁLÁS

programja keretei között készült el.

Támogassa Ön is szakmai törekvéseinket,
tudjon meg többet Társaságunkról.

www.magarynyomdasz.hu/mnyt

Köszönjük támogatóinknak, tagjainknak,
akik hozzájárulásukkal, támogatásukkal
lehetővé tették a kiadvány
digitális formátumban
való megjelenését.

Őrizzük meg szakmai örökségünket!!